

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
Academic Leadership of School Administrators in Extra-Large Schools
under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office

เรณู หลักม่วง

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ

E-mail: renuhumhom@gmail.com

ภูวนัย สุวรรณธรา

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ

E-mail: phuwanais@hotmail.com

Renu lakmuang

Student, Master of Education Program, Bangkok Suvarnabhumi University

Phuwanai Suwantara

Lecturer, Master of Education Program, Bangkok Suvarnabhumi University

รับเข้า : 16 กรกฎาคม 2568 แก้ไข : 31 สิงหาคม 2568 ตอบรับ : 2 กันยายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 327 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง .67 – 1.00 ค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแปรปรวนรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the academic leadership of school administrators in extra-large schools under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office; and 2) to compare the academic leadership of school administrators in extra-large schools under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, classified by gender, education level, age, and working experience. The sample group consisted of 327 selected by multi-level random sampling. The research instrument was a questionnaire with content validity, IOC values between .67-1.00, a reliability value of .98. The data analysis used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and Scheffé's method.

The results of the research were as follows; 1) the academic leadership of school administrators in extra-large schools under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office was at a high level overall. 2) The comparison of the academic leadership of school administrators in extra-large schools under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, classified by gender, educational level, age and work experience showed no difference.

Keywords: academic leadership, school administrator, extra-large schools

บทนำ

การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนของโลก ทำให้ระบบการศึกษาต้องปรับตัวเพื่อเตรียมคนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ รัฐบาลไทยจึงกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างคนไทยให้เป็นพลเมือง

ที่มีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความคิดวิเคราะห์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมั่นคง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

เป้าหมายหลักของการบริหารสถานศึกษาคือการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคลากรสำคัญที่สุดในโรงเรียน เพราะเป็นผู้นำที่มีบทบาทในการพัฒนา และปรับปรุงโรงเรียน รวมถึงยกระดับศักยภาพของครู เพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพและสมรรถนะ ตรงตามความต้องการของประเทศ ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีความรู้และความสามารถด้านวิชาการ อย่างลึกซึ้ง และเป็นผู้นำในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ อย่างต่อเนื่อง (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2561)

ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษา โดยถือเป็น ยุทธศาสตร์หลักที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรให้เติบโตอย่างมั่นคงและแข็งแกร่ง ผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งช่วย ในการสนับสนุนและส่งเสริมครูให้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพพร้อมทั้งสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัจฉรา นิยามา, 2566) ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ยกย่องคุณภาพการศึกษาและทำให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในอนาคต (สุทธิศักดิ์ โคกคาน, 2566)

วัชรินทร์ โตขาว (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2567) กล่าวว่า ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องสามารถ บริหารหลักสูตร นิเทศการสอน พัฒนาครู และส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งส่งผล โดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการมีโรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษหลายแห่ง แม้จะมีทรัพยากรพร้อม แต่ยังมีปัญหาด้านความต่อเนื่องของผู้บริหาร นำไปสู่ปัญหา ในด้านวิสัยทัศน์ การจัดการหลักสูตร การนิเทศ บริบายากาการเรียนรู้ และการพัฒนาครูและนักเรียน อย่างไม่เป็นระบบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นการ พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับ การศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถออกแบบแนวทางพัฒนาได้ตรงตามบริบทของโรงเรียนและเขต พื้นที่ โดยมุ่งหวังให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน บริหารจัดการหลักสูตรและบุคลากรได้

อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการพัฒนาครูและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยมุ่งเน้นการสำรวจระดับภาวะผู้นำและเปรียบเทียบตามปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร และยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการแตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษเกี่ยวกับความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมีนักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

อัจฉรา นิยมภา (2566) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย การบริหารหลักสูตร การพัฒนาครูและนักเรียน รวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ผู้บริหารจะสนใจและประสานความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและผลลัพธ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2566) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นการแสดงออกของผู้บริหารเกี่ยวกับความสามารถในการชี้นำ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าว จูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือในการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงและจัดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ และนักวิจัยผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ใช้ความรู้ ทักษะและความสามารถในการบริหารงานวิชาการ โดยการชี้นำและจูงใจให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ รวมถึงสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมีนักวิชาการศึกษาได้ให้ความสำคัญไว้ ดังต่อไปนี้

ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2566) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่ามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา โดยช่วยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนัก เข้าใจ และร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารใช้กระบวนการโน้มน้าวเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการ และนักวิจัย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพราะส่งผลต่อการทำงานของครูและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และสร้างความร่วมมือกับครูและบุคลากรในโรงเรียน เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในการทำงานร่วมกัน ซึ่งช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ซาฮาบุดดีน เจ๊ะมะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ในโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

โดยรวมไม่แตกต่างกัน และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลลณลลน พงษ์ศักดิ์ขจร (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งปัจจุบันในสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการบริหารงานวิชาการ โดยการชี้แนะและจูงใจให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอน รวมถึงสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ หมายถึง ผู้บริหารวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ และเตรียมการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจอย่างชัดเจน ใช้ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการ ประเมินความก้าวหน้าครูเพื่อใช้ในการพัฒนา รับฟังความคิดเห็นจากครู และกำหนดเป้าหมายชัดเจนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร บริหารจัดการหลักสูตรและการสอนให้ตรงเป้าหมายของโรงเรียน เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองผู้เรียนและชุมชน สร้างความเข้าใจกับครูในการใช้หลักสูตร ส่งเสริมการใช้หลักสูตรตามจุดมุ่งหมาย สนับสนุนครูให้มีเครื่องมือติดตามความก้าวหน้านักเรียน ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโดยมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และใช้ข้อมูลคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงกระบวนการบริหาร

1.3 ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารร่วมวางแผนการนิเทศกับครู ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสานงานในและนอกโรงเรียน ให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูในการสอน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลการสอนด้วยวิธีหลากหลาย ส่งเสริมให้ครูวิจัยในชั้นเรียน นำผลนิเทศมาปรับปรุงการสอน และสร้างการมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.4 ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้หมายถึง ผู้บริหารจัดการระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ปรับสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่และปลอดภัย จัดสรรสื่อและอุปกรณ์สนับสนุนครูและนักเรียน สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และร่วมประเมินผลการสอนกับครูเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ประชาสัมพันธ์โครงการฝึกอบรม ส่งเสริมเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างครู สนับสนุนการพัฒนาตามแผนรายบุคคล จัดสรรงบประมาณในการอบรม มีกิจกรรมพัฒนาหลากหลาย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และใช้กระบวนการ PLC แก้ปัญหาและพัฒนาร่วมกัน

1.6 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารส่งเสริมการวิเคราะห์รายบุคคลของนักเรียน พัฒนาเครื่องมือวัดหลากหลาย ให้คำแนะนำการประเมินตามสภาพจริง ใช้ผลทดสอบในการแก้ปัญหา สนับสนุนนักเรียนเรียนดี จัดการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทุกภาคเรียน และให้ครูตรวจสอบให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผลงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย

2.1 เพศ หมายถึง เพศของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งเป็น ชายและหญิง

2.2 วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งเป็น ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

2.3 อายุ หมายถึง อายุของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งเป็น ไม่เกิน 30 ปี 31 - 40 ปี และ 40 ปีขึ้นไป

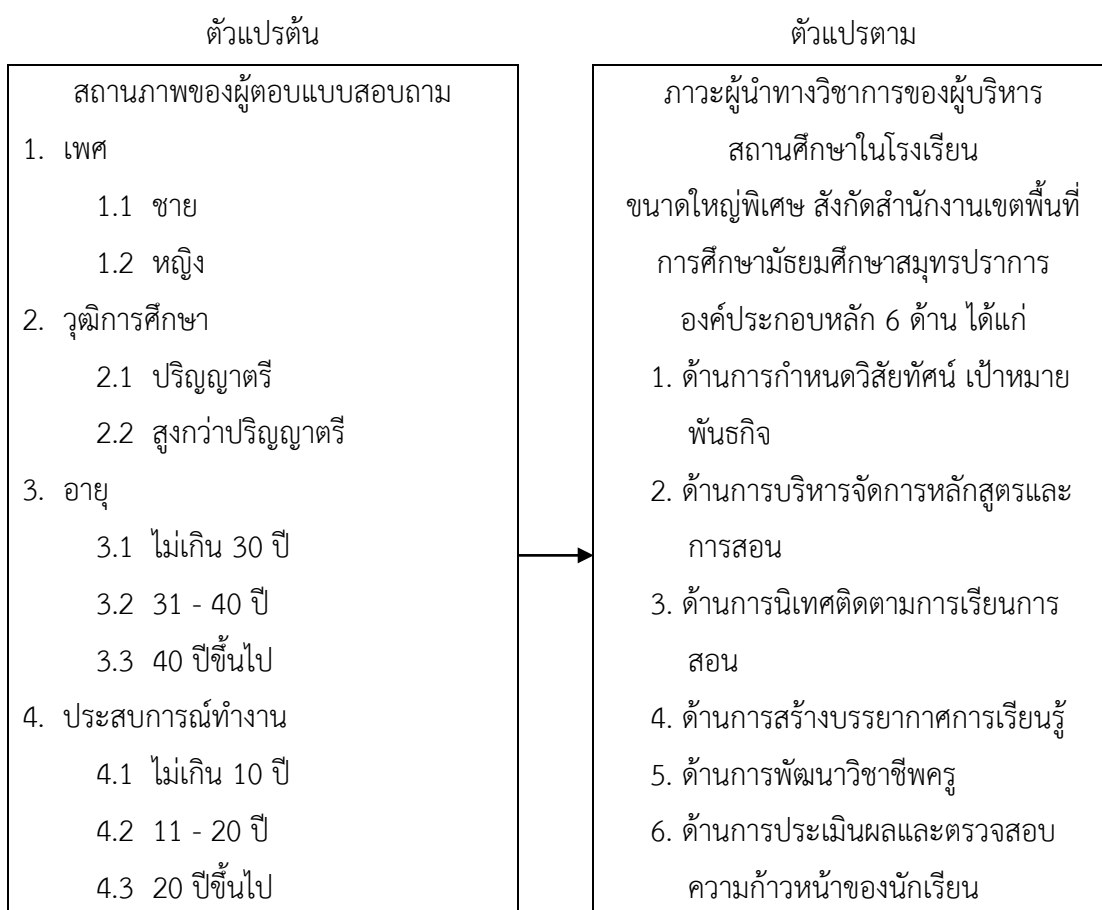
2.4 ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ประสบการณ์ทำงานของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งเป็น ไม่เกิน 10 ปี 11 - 20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา โดยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2567

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครู ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในครั้งนี้ผู้วิจัยจัดทำตารางสังเคราะห์เพื่อกำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยของนักวิชาการ และนักวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (Halinger & Murphy, 1985) ครูก (Krug, 1992) สราวุธ สิมมาจันทร์ (2563) ชัมชียะห์ เมาลิดิน (2564) ปวีณา บุทธิจักร (2564) วัชรินทร์ ชาคำฤทธิ์ (2564) ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) เนติ มโนปัญญา (2565) กฤษณ์ น้อยแก้ว (2566) สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2566) สรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2,014 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอ้างอิงจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 จัดกลุ่มโรงเรียนออกเป็นสหวิทยาเขต แล้วทำการเลือกสหวิทยาเขตแบบเจาะจง จำนวน 1 แห่ง เพื่อใช้เป็นหน่วยในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก ผลการสุ่มได้แก่ สหวิทยาเขตสุวรรณภูมิ ขั้นตอนที่ 2 กำหนดให้ทุกโรงเรียนเป็นหน่วยเก็บข้อมูล โดยเทียบสัดส่วนของประชากรกับจำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์ทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครู ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ และการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. จัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างและนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรในการวิจัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาคำตัดสินความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะและความถูกต้องของภาษา ผลการตรวจสอบมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเฉลี่ยระหว่าง 0.67-1.00

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่า

สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ทั้งฉบับ เท่ากับ .98

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเขียนคำร้องเสนอต่องานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ และเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ส่งผ่านช่องทางออนไลน์ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

การจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบ ความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลโดยใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทางสถิติโดยมีการจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์
เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
2. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ
หาค่าร้อยละ (Percentage)
3. วิเคราะห์ค่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่
พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย
เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best W. John,
1997)
4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน โดยใช้การทดสอบค่าที
(t-test) สำหรับตัวแปร เพศ และวุฒิการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
ANOVA) สำหรับตัวแปรอายุ และประสบการณ์ทำงาน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé's method)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ	4.44	.48	มาก	1
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.30	.52	มาก	5
3. ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน	4.27	.48	มาก	6
4. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	4.33	.50	มาก	4
5. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู	4.40	.55	มาก	2
6. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.35	.44	มาก	3
รวม	4.35	.43	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.35$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ ($\bar{X}= 4.44$, S.D. = .48) รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}= 4.40$, S.D. = .55) และด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน ($\bar{X}= 4.27$, S.D. = .48)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	เพศ				t	P
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ	4.48	.44	4.42	.50	1.005	.315
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.34	.44	4.29	.56	.835	.405
3. ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน	4.30	.41	4.25	.50	.864	.388
4. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	4.32	.44	4.33	.53	-.290	.772
5. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู	4.48	.50	4.36	.57	1.809	.071
6. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้า ของนักเรียน	4.39	.40	4.33	.45	1.282	.201
รวม	4.38	.38	4.33	.45	1.044	.297

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	วุฒิการศึกษา				t	P
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ	4.46	.47	4.41	.50	.812	.417
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.32	.49	4.27	.57	.819	.414
3. ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน	4.29	.46	4.23	.51	1.010	.313
4. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	4.34	.49	4.31	.52	.405	.686
5. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู	4.43	.51	4.33	.61	1.515	.131
6. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้า ของนักเรียน	4.36	.43	4.33	.44	.467	.641
รวม	4.37	.41	4.32	.46	.998	.319

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	อายุ					
	ไม่เกิน 30 ปี		31 - 40 ปี		40 ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ	4.44	.47	4.48	.47	4.39	.50
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.28	.51	4.35	.50	4.26	.55
3. ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน	4.26	.49	4.29	.48	4.25	.47
4. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	4.34	.48	4.34	.49	4.30	.55
5. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู	4.40	.55	4.41	.57	4.38	.53
6. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียน	4.32	.43	4.38	.42	4.33	.47
รวม	4.34	.42	4.37	.43	4.32	.45

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม อายุ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	ประสบการณ์ทำงาน					
	ไม่เกิน 10 ปี		11 - 20 ปี		20 ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ	4.44	.47	4.46	.52	4.40	.45
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.33	.51	4.28	.53	4.26	.55
3. ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน	4.27	.48	4.27	.48	4.25	.47
4. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	4.34	.48	4.31	.54	4.31	.51
5. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู	4.41	.54	4.39	.59	4.37	.50

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	ประสบการณ์ทำงาน					
	ไม่เกิน 10 ปี		11 - 20 ปี		20 ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียน	4.34	.42	4.39	.43	4.29	.50
รวม	4.35	.42	4.35	.45	4.31	.44

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนให้

สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน สนับสนุนการนิเทศติดตามการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และวิจัยในชั้นเรียน จัดสรรทรัพยากรและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูและบุคลากรพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนพงษ์ นามพิมพ์ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเกษสุตา จั้วลาย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร พลผสม (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีการบริหารที่เป็นระบบ มีแนวทางสื่อสารที่ชัดเจน ให้ความเท่าเทียมในการมอบหมายงาน และส่งเสริมพัฒนาการของครูทุกเพศอย่างต่อเนื่อง และไม่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับรัตนชนก แดงจันทร์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับชาฮาบูเต็ง เจ๊ะมะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสู่โขงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับลลณลลิต พงษ์ศักดิ์ขจร (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามเพศ พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารปฏิบัติต่อครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกตามวุฒิการศึกษา ทุกคนได้รับการสนับสนุนและร่วมทำงานในสภาพแวดล้อมเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระวุฒิชัย สุขสวัสดิ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความ คิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับชุตากร มูลมณี (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามวุฒิ การศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับลลณลลิน พงษ์ศักดิ์ขจร (2567) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี จำแนก ตามวุฒิการศึกษา พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีแนวทางบริหารที่ชัดเจน และเป็นระบบ โดยมอบหมายงานตามความเหมาะสมของอายุและประสบการณ์ ส่งเสริมการทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกคนรับรู้และมองภาวะผู้นำของผู้บริหารในทิศทางเดียวกัน สอดคล้อง กับผลการวิจัยของสอดคล้องกับรัตนชนก แดงจันทร์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับ เบญจมาภรณ์ คุ่มทรัพย์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับลลณลลิน พงษ์ศักดิ์ขจร (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอายุ พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากครูทุกคนได้รับการ บริหาร ดูแล และพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นโดยไม่ แบ่งแยกตามประสบการณ์ นโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังช่วยให้แนวทางบริหารงาน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ครูทุกระดับประสบการณ์รับรู้และมองภาวะผู้นำของผู้บริหารใน ลักษณะเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนิธ รัตนศักดิ์ดา (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับมะไซดี อับดุลกอเดร์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัย พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนและดำเนินการนิเทศภายในร่วมกับครูสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาการสอนของครู ติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย กระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาพัฒนาการสอน
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้ครู ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนและความต้องการของผู้เรียน สนับสนุนการใช้เครื่องมือติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
3. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบบริหารโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้พัฒนาแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ปลอดภัย จัดสรรทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ ทันสมัย ส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการและสังกัดอื่น ๆ
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการและสังกัดอื่น ๆ
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการและสังกัดอื่น ๆ

องค์ความรู้ใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง ส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายพันธกิจ 2) ด้านการ

บริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน 4) ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผลการวิจัยจะเป็นองค์ความรู้ให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมกับครูผู้สอนและนักเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด

บรรณานุกรม

- กฤษฎ์ น้อยแก้ว. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- เกษสุดา จีวลาย. (2567). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 26(2), 89-106.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhssrru/article/view/278939/185845>
- จิราพร พลผสม. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 12(3). 117-128. <https://so20.tci-thaijo.org/index.php/JAD/article/view/220/123>
- ชุดาภร มุลมณี. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา).
- ชาฮาบูเต็ง เจ๊ะมะ. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- ซัมซีเยห์ เมาลิดิน. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).

- เนตต์ มโนปัญญา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- เบญจมภรณ์ คุ่มทรัพย์. (2565). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานีชัยนาท (การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).*
- พระวุฒิชัย สุขสวัสดิ์. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).*
- มะไซดี อับดุลกอดเดอร์. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส (การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).*
- รัตน์ชนก แดงจันทร์. (2565). *บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ดุซงญอ บัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2(1), 196-203.*
<https://journal.bkkthon.ac.th/upload/doc/spit/60/files/Vol.2%20No.1-21%20P.196-203.pdf>
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).*
- พัฒน์พงษ์ นามพิมพ์. (2567). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. วารสารสิทธิธรรมปริทรรศน์ , 25(1), 457-466. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jsr/article/download/255839/183289>*
- ลัดณัฏฐ์ พงษ์ศักดิ์ขจร. (2567). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).*
- วัชรินทร์ โตขาว. (2567, 3 กันยายน). สัมภาษณ์โดย นางเรณู หล้าม่วง (การบันทึกเสียง). รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, สมุทรปราการ.
- วัชรินทร์ ชาคำฤทธิ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปิตุวัตรณอุปถัมภ์) (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).*

- สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).*
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.* เอกสารสำนักงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (พิมพ์ครั้งที่ 1).* บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุชิน ประสานพันธ์. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).*
- สุทธิศักดิ์ โคกคาน. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).*
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยาจารย์วารสารเพื่อการพัฒนาครู, 118, 68-70.*
- อัจฉรา นิยามาภา. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ ฯ: บริษัท เอ็น วาย พิล์ม จำกัด.*
- อมรรัตน์ ไทรเมือง. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 (การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).*
- Best, W. J. (1997). *Research in education.* Allyn and Bacon.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper Collins.
- Hallinger, P. and Murphy, M. (1985). *Assessing the instructional management behavior of principals.* The Elementary School Journal.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities.* Journal of Educational and Psychological Measurement, n.p.
- Krug, R.E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations.* New York: Free Press.
- Likert, R. (1962). *New pattern of management.* McGraw-Hill.